

Filozofická fakulta
Univerzita Hradec Králové
Hodnocení diplomové práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Vladimír Vaníček

Název práce: Rodová strategie a kšafy rodiny Žďárských ze Žďáru

Oponent práce: Mgr. Petr Polehla, Ph.D.

Práce je dělena do dvou celků – první přináší informace o životě vybraných příslušníků hraběcí rodiny Žďárských ze Žďáru. Druhý pojednává o jejich fundacích a kšaftech. První část je ryze kompilační – přináší pouze poznatky již publikované v odborné literatuře. V části druhé pracuje autor již s archivními prameny, některé edituje. Největší pozornost je věnována postavě Marie Maxmiliány Evy Terezie, což je pochopitelné, neboť je zakladatelkou největšího rodinného díla – poutního kostela na Chlumku u Luže a tamní jezuitské rezidence. Na straně druhé je toto založení již hojně popsáno v odborné literatuře nejnověji např. v Voráček E.: Luže v dějinách, 1. díl (2010); zejm. kap. 7).

V anotaci autor uvádí, že „práce zachycuje život příslušníků hraběcí rodiny Žďárských ze Žďáru v souvislosti s jejich zakladatelskou činností mariánských poutních míst“ a že „interpretuje postoje a činy šlechticů v kontextu barokní katolicity“ a „dokumentuje motivační impulsy pro vybudování poutní kaple P. Marie Pasovské.“ S žádnou hlubší interpretací postojů či motivů jsem se však v práci nesetkal. Autor pouze uvádí, že se dané osobnosti snažily „zachovat a rozšířit rodové majetky, vytvořit vlastní životní dílo, vyzdvihnout církev a rod na připomínku budoucím generacím“ (viz Závěr str. 85). To jsou však dosti obecné závěry platící pro většinu šlechtických rodů a nakonec i pro mnohá další (i předchozí) období. Přitom se interpretace v kontextu barokní zbožnosti a ještě ve srovnání s jinými aristokratickými rody přímo nabízela, např. v souvislosti s kultem Panny Marie Pasovské. Kult P. Marie, Pomocnice křesťanů (Maria Hilf) byl v sledované době oblíben a propagován přímo panovnickým rodem Habsburků a jeho přijetí a podpora rodem Žďárských mohla být motivována snahou o přiblížení se módním trendům panujícím v prostředí nejvyšší aristokracie.

Markantním nedostatkem práce je její jazyková úroveň. Smysl některých výpovědí je zcela zastřen nesrozumitelnými slovními konstrukcemi, které mnohdy nejsou ani větami, neboť postrádají sloveso, nebo jsou zcela nelogicky pospojovány v nesrozumitelném souvětí. Patrné je to zejména v úvodu, ale i v dalších částech. Za všechny uveďme větu „I v tomto lze spatřovat jeho přínos k realizaci svých předků, aby vše později odkázal dalšímu“ (str. 54). Také terminologicky je práce nezakotvena v běžném názvosloví. Sekundární odbornou literaturu označuje autor za „literární díla“ (str. 20), o rozsáhlé monografii P. Mati píše jako o studii. Nepřesně uvádí názvy institucí, např. Oblastní archiv v Zámrsku“ (str. 21).

Celkově působí práce dosti chaoticky, nejsou v ní jasně stanoveny cíle, na něž by pak jednoznačně v závěru navázal výčet dosažených výsledků. Navíc se některé informace z první části práce zbytečně opakují v části druhé. Práce místy kupí ne zcela sourodé a vzhledem k tématu nosné informace (o písmu a jazyku dokumentu, o existenci opisů listin apod.) namísto kýžené interpretace a jasného definování oné rodové strategie. Chaos panuje též v poznámkovém aparátu. Poznámky často odkazují jedna na druhou formou odkazu „Týž“ nebo „Tamtéž“, ale často čtenáře vůbec nepřivedou ke zdroji informace. Např. poz. 240 nás slovem „Týž“, které běžně označuje autora, odkazuje na poz. 239, která zní „Tamtéž“ odkazuje opět na „Týž“. Poz. 278 „Tamtéž“ nás odkáže ke slovu „přenechávám“, jež je komentářem k prepisu listiny (navíc chybnému). Chyb v edici kšaftů je též poměrně dost – pralatus/prelatus; kapitoly/kapituly (str. 82). Autor přejímá do vlastního textu též archaické výrazy jazyka pramenů, aniž by je nějak komentoval či vysvětloval. Několikrát pracuje se slovním spojením, že dědicové mají „činiti svaté memento“, jako by to byl pro čtenáře běžně srozumitelný pojem.

Přes všechny uvedené námítky doporučuji práci k obhajobě.